

Покликання - плекати ліс

У неділю, 16 вересня, своє професійне свято відзначатимуть працівники лісу. Багато років віддав лісовій галузі Микола Каленикович Тицишин, який став засновником славної лісівничої династії. Сьогодні його справу продовжують син Віктор, зять Леонід та донька Оксана. Розповідь про династію Тицишиних

Читайте на 3 стор.

Микола Каленикович

Продовження.
Початок на 1 сторінці.

Осінній ліс особливий. Цієї пори лиса осики стає схожим на достиглі яблука, жовте листя верби нагадує корабляки, а листя клена – золоті зірки. Над келягами калини та горобини блищить на онці сріблясте павутиння. Шерехтіючию листю, опадають на лісову підстилку колуді дуба. А поміж тими дубами сте-

Лісничий Базальтівського лісництва Валерій Ющук з дружиною Оксаною

Майстер лісу Моквинського лісництва Віктор Тицишин

ються улюблені скарби шанувальників цього полювання – білі гриби.

Микола Тицишин, житель села Пеньків, любить осінь. Може, тому, що оте осіннє різнобарв'я чимось схоже на людське життя, що також помережане різними відтінками. Та й дерева чимось на-

Покликання - плекати ліс

метрів довелося стоптати по лісових стежинах Моквинського лісництва, яке очолював впродовж двох десятиріч років.

- А розпочалася моя лісова біографія у далекому 1972 році, - *пригадує Микола Тицишин*. - Я покинув роботу в колгоспі і пішов працювати лісорубом у Малинське лісництво. Згодом, під час зустрічі із тодішнім лісничим Моквинського лісництва Леонідом Пивоваровим, отримав пропозицію перейти на роботу в лісництво, яке він очолював. Я погодився. За пропозицією лісничого вступив на навчання до Березнівського лісового коледжу. На посаді лісника пропрацював чотири роки, після чого був переведений на посаду об'їзджика, сьогодні вона прирівнюється до посади старшого майстра.

Після того, як Леоніда Пивоварова перевели у Князівське лісництво, лісничим Моквинського лісництва став Олексій Степанов, але через півтора року він отримав підвищення – очолив Клесівський лісгосп. Мені ж доручили посісти його місце. Було це у 1992 році. Завжди із вдячністю згадуватиму цих людей. Вони та директор Костопільського лісгоспу Ростислав Головерса дали мені багато корисних настанов, прищепили справжню любов до лісівничої професії.

Розповідаючи про свою трудову діяльність, Микола Тицишин пригадав, що наприкінці дев'яностих років веден-

до якого чіпляли щепобійку. Крім того, в цех біохімії, який тоді діяв у лісгоспі, постійно поставляли лапку хвойних дерев, проводили догляд за лісовими культурами.

- Бригади лісництва проводили рубки догляду, а заготівлею лісодеревини на площах головного користування займалися бригади мехлісосидільниці, - *продовжує свою розповідь Микола Тицишин*. - Уся ж посадка лісу лягала на плечі працівників лісництва. У Моквинському лісництві щороку висаджували 18 гектарів молодого лісу. Крім того, проводили захисні насадження понад річкою «Горинь» та лісовідновні насадження на колгоспних землях.

Від Леоніда Пивоварова та Олексія Степанова, які до нього очолювали Моквинське лісництво, Микола Тицишин засвоїв, що дрібниці у веденні лісового господарства не буває. При цьому згадав такий випадок:

- Одного року, в літню спеку, у 21-му кварталі нашого лісництва виникла пожежа, яка знищила суцільне насадження молодого лісу, якому було 15-18 років. Коли почали готувати площу під заміщення вигорівової території, побачили, що майже вся її поверхня вкрита жовтеньким пісочком. Леонід Пивоваров дав команду трактористу орати глибше, проте вищі лісоснавці розпорядилися, щоб посадочні розори були мілкими, цього буде достатньо, щоб саджанці росли і розвивалися. Так врешті і зробили. Проте вже наступного року половина саджанців загинула, а ще через рік всохла й решта насаджень. Після того лісничий Пивоваров взяв всю відповідальність на себе і розпорядився орати і садити саджанці на тій площі значно глибше. В результаті культури зійшли одна в одну і добре розвивалися. Після того я для себе засвоїв, що перш, ніж починати щось робити, треба все дуже добре обдумати та зважити.

Хоча, продовжує Микола Каленикович, за час моєї діяльності в лісовому господарстві траплялися й непередбачувані випадки. Працюючи лісником, я займав 4-й, 5-й та 7-й обходи, які розташовувалися біля Хабного та Комарівки. Одного разу, після сильного буревію, почіпив на плечі рушницю, тоді їх видавали лісовій охороні, та відправився на обхід в районі села Комарівка. Пройшовши достатню відстань, побачив трактор Т-150, який тягнув тросом п'ять сосен. Я пішов навпростець і вийшов назустріч лісокрадам. Трактор зупинився, з його кабіни вийшли невідомі люди. Той, що тримав у руках металевий монтувальний пристрій, почав працювати до мене. Я зняв рушницю і мовив: «Ну, давай, підходь ближче!» Лісокрад зупинився. Звичайно, стріляти я не став. Так і поїхав той трактор із краденими соснами. Мобільних телефонів тоді ще не було, тому оперативно по-

ня лісового господарства було набагато складнішим, ніж сьогодні. Для прикладу навів вагу колишніх бензопил «Дружба-4» та «Урал» і сьогоднішніх Stihl. Тоді у лісництві діяло три штатні бригади, кожна з яких складалася із трьох-чотирьох осіб. На озброєнні лісорубів, які зай-

Осінній ліс особливий. Цієї пори листя осики стає схожим на достиглі яблука, жовте листя верби нагадує кораблики, а листя клена – золоті зірки. Над кетягами калини та горобини блищить на сонці сріблясте павутиння. Шерехтіючи по листю, опадають на лісову підстилку жолуді дуба. А поміж тими дубами сте-

Лісничий Базальтівського лісництва Валерій Ющук з дружиною Оксаною

метрів довелося стоптати по лісових стегах Моквинського лісництва, яке очолював впродовж двох десятиліть років.

- А розпочалася моя лісова біографія у далекому 1972 році, - *пригадує Микола Тицишин*. - Я покинув роботу в колгоспі і пішов працювати лісорубом у Малинське лісництво. Згодом, під час зустрічі із тодішнім лісничим Моквинського лісництва Леонідом Пивоваровим, отримав пропозицію перейти на роботу в лісництво, яке він очолював. Я погодився. За пропозицією лісничого вступив на навчання до Березнівського лісового коледжу. На посаді лісника працював чотири роки, після чого був переведений на посаду об'їздчика, сьогодні вона привітається до посади старшого майстра.

Після того, як Леоніда Пивоварова перевели у Князівське лісництво, лісничим Моквинського лісництва став Олексій Степанов, але через півтора року він отримав підвищення – очолив Клесівський лісгосп. Мені ж доручили посісти його місце. Було це у 1992 році. Завжди із вдячністю згадуватиму цих людей. Вони та директор Костопільського лісгоспу Ростислав Головерса дали мені багато корисних настанов, прищепили справжню любов до лісничої професії.

Розповідаючи про свою трудову діяльність, Микола Тицишин пригадав, що наприкінці дев'яностих років веден-

до якого чіпляли щепобійку. Крім того, в цех біохімії, який тоді діяв у лісгоспі, постійно поставляли лапку хвойних дерев, проводили догляд за лісовими культурами.

- Бригади лісництва проводили рубки догляду, а заготівлею лісодревини на площах головного користування займалися бригади мехлісодільниці, - *продовжує свою розповідь Микола Тицишин*. - Уся ж посадка лісу лягла на плечі працівників лісництва. У Моквинському лісництві щороку висаджували 18 гектарів молодого лісу. Крім того, проводили захисні насадження понад річкою «Горинь» та лісовідновні насадження на колгоспних землях.

Від Леоніда Пивоварова та Олексія Степанова, які до нього очолювали Моквинське лісництво, Микола Тицишин засвоїв, що дрібниць у веденні лісового господарства не буває. При цьому згадав такий випадок:

- Одного року, в літню спеку, у 21-му кварталі нашого лісництва виникла пожежа, яка знищила суцільне насадження молодого лісу, якому було 15-18 років. Коли почали готувати площу під заліснення вигорівшої території, побачили, що майже вся її поверхня вкрита жовтеньким пісочком. Леонід Пивоваров дав команду трактористу орати глибше, проте вищі лісознавці розпорядилися, щоб посадочні розори були мілкими, цього буде достатньо, щоб саджанці росли і розвивалися. Так врешті і зробили. Проте вже наступного року половина саджанців загинула, а ще через рік всохла й решта насаджень. Після того лісничий Пивоваров взяв всю відповідальність на себе і розпорядився орати і садити саджанці на тій площі значно глибше. В результаті культури зійшли одна в одну і добре розвивалися. Після того я для себе засвоїв, що перш, ніж починати щось робити, треба все дуже добре обдумати та зважити.

Хоча, продовжує Микола Каленикович, за час своєї діяльності в лісовому господарстві траплялися й непередбачувані випадки. Працюючи лісником, я займав 4-й, 5-й та 7-й обходи, які розташовувалися біля Хабного та Комарівки. Одного разу, після сильного буревію, почіпив на плечі рушницю, тоді їх видавали лісовій охороні, та відправився на обхід в районі села Комарівка. Пройшовши достатню відстань, побачив трактор Т-150, який тягнув тросом п'ять сосен. Я пішов навпростець і вийшов назустріч лісокрадам. Трактор зупинився, з його кабіни вийшли невідомі люди. Той, що тримав у руках металевий монтувальний пристрій, почав працювати до мене. Я зняв рушницю і мовив: «Ну, давай, підходь ближче!» Лісокрад зупинився. Звичайно, стріляти я не став. Так і поїхав той трактор із краденими соснами. Мобільних телефонів тоді ще не було, тому оперативно повідомити про крадіжку лісу не мав змоги. Та на другий день разом з дільничним Марковим та лісничим поїхали у Комарівку, де і знайшли крадені сосни. Яким же було моє здивування, коли господаря двору, на якому вони лежали,

Майстер лісу, Моквинського лісництва Віктор Тицишин

ляться улюблені скарби шанувальників тихого полювання – білі гриби.

Микола Тицишин, житель села Пенків, любить осінь. Може, тому, що осіннє різнобарв'я чимось схоже на людське життя, що також помережане різними відтінками. Та й дерева чимось на людей схожі. З'являються на світ, ростуть, міцніють, вражаються хворобами та блискавицями і, врешті, як і люди, у відведений час його покидають. Микола Каленикович знає ліс та його таємниці не по книжках. Не одну сотню кіло-

ня лісового господарства було набагато складнішим, ніж сьогодні. Для прикладу навів вагу колишніх бензопил «Дружба-4» та «Урал» і сьогоднішніх Stihl. Тоді у лісництві діяло три штатні бригади, кожна з яких складалася із трьох-чотирьох осіб. На озброєнні лісорубів, які займалися рубками догляду, були лише сокири. Короткомірну деревину завантажували вручну. Трелювали переважно кінями. заготовляли щепу. У місяць її треба було заготовити 180-220 куб.м. Пізніше в лісництві з'явився трактор МТЗ-80,

до якого чіпляли щепобийку. Крім того, в цех біохімії, який тоді діяв у лісгоспі, постійно поставляли лапку хвойних дерев, проводили догляд за лісовими культурами.

- Бригади лісництва проводили рубки догляду, а заготівлею лісодеревини на площах головного користування займалися бригади мехлісодільниці, - *продовжує свою розповідь Микола Тищишин*. - Уся ж посадка лісу лягала на плечі працівників лісництв. У Моквинському лісництві щороку висаджували 18 гектарів молодого лісу. Крім того, проводили захисні насадження понад річкою «Горинь» та лісовідновні насадження на колгоспних землях.

Від Леоніда Пивоварова та Олексія Степанова, які до нього очолювали Моквинське лісництво, Микола Тищишин засвоїв, що дрібниць у веденні лісового господарства не буває. При цьому згадав такий випадок:

- Одного року, в літню спеку, у 21-му кварталі нашого лісництва виникла пожежа, яка знищила суцільне насадження молодого лісу, якому було 15-18 років. Коли почали готувати площу під заліснення вигорівшої території, побачили, що майже вся її поверхня вкрита жовтеньким пісочком. Леонід Пивоваров дав команду трактористу орати глибше, проте вищі лісознавці розпорядилися, щоб посадочні розори були мілкими, цього буде достатньо, щоб саджанці росли і розвивалися. Так врешті і зробили. Проте вже наступного року половина саджанців загинула, а ще через рік всохла й решта насаджень. Після того лісничий Пивоваров взяв всю відповідальність на себе і розпорядився орати і садити саджанці на тій площі значно глибше. В результаті культури зійшли одна в одну і добре розвивалися. Після того я для себе засвоїв, що перш, ніж починати щось робити, треба все дуже добре обдумати та зважити.

Хоча, *продовжує Микола Каленикович*, за час моєї діяльності в лісовому господарстві траплялися й непередбачувані випадки. Працюючи лісником, я займав 4-й, 5-й та 7-й обходи, які розташовувалися біля Хабного та Комарівки. Одного разу, після сильного буревію, почіпив на плечі рушницю, тоді їх видавали лісовій охороні, та відправився на обхід в районі села Комарівка. Пройшовши достатню відстань, побачив трактор Т-150, який тягнув тросом п'ять сосен. Я пішов навпростець і вийшов назустріч лісокрадам. Трактор зупинився, з його кабіни вийшли невідомі люди. Той, що тримав у руках металевий монтувальний пристрій, почав примувати до мене. Я зняв рушницю і мовив: «Ну, давай, підходь ближче!» Лісокрад зупинився. Звичайно, стріляти я не став. Так і поїхав той трактор із краденими соснами. Мобільних телефонів тоді ще не було, тому оперативно повідомити про крадіжку лісу не мав змоги. Та на другий день разом з дільничним Марковим та лісничим поїхали у Комарівку, де і знайшли крадені сосни. Яким же було моє здивування, коли господариня двору, на якому вони лежали,

неї: «А скільки ви грошей дали?»

- То внучка давала, бо я не вмію рахувати, - *відповіла жінка старшого віку*.

Працівник міліції швидко зорієнтувався в ситуації, запросив бабу і внучку до міліцейської машини і поїхали у райвідділ в Костопіль. Там їх розвели по різних кабінетах і почали кожну окремо запитувати, де і якими купюрами давали гроші лісникові. Баба сказала, що платила грішми по 3, 5 і 10 карбованців, а внучка - що давала по 10 і 25 карбованців. Так їх і вивели «на чисту воду».

Про добросовісну роботу Миколи Тищишина в лісовому господарстві свідчать численні грамоти та подяки. Та сам він вважає, що працював не заради відзнак, просто добросовісно виконував свої службові обов'язки і завжди вчиняв, як підказувало серце. Був вимогливим до самого себе та своїх підлеглих, бо дисципліну шанував понад усе. Так і дітей своїх навчав жити. Тому, мабуть, й не дивно, що авторитет батька став гарним прикладом в обранні дітьми майбутньої професії. Син Віктор і донька Оксана після закінчення Березнівського лісного технікуму також пов'язали своє життя із лісовою галуззю. Віктор Миколайович працює майстром лісу Моквинського лісництва, а Оксана Миколаївна - бухгалтером лісгосподарської дільниці Костопільського лісгоспу. В народі кажуть, що все добре притягує лише добре, а щирі душі тягнуться до споріднених душ. Мабуть, так воно і є, бо доля поєднала з родиною Тищишиних ще одного талановитого лісівника - Валерія Ющука. Це чоловік Оксани і зять Миколи Калениковича. У свій час Валерій Леонідович закінчив Національний аграрний університет за фахом «Лісове господарство», після чого працював на багатьох відповідальних посадах в лісовому господарстві. Нині він очолює Базальтівське лісництво. Керівництво лісгоспу задоволене роботою цього колективу і його керівника.

Сьогодні Микола Тищишин на заслуженому відпочинку. Разом зі своєю дружиною Галиною Юрївною, котра багато літ пропрацювала вчителькою у Пеньківській школі, займаються домашнім господарством. Дбайливі господарі тримають коня, корову, свиней, курей, індиків, сіють пшеницю, овес, ячмінь, садять картоплю та іншу городину. У вільний від роботи час Микола Каленикович любить з вудкою посидіти коло невеличкого домашнього ставу. Іноді діду допомагають ловити рибу трійко його внуків, яких він дуже любить.

- Водне плесо завжди навіть мені гарні думки і спогади та відновлює в пам'яті миттєвості прожитих днів, - каже досвідчений лісник. - Мені не соромно за своє життя. Жив, як умів. Що міг - те робив. Завжди намагався шанобливо ставитися до односельчан та колег по роботі, по можливості допомагав людям.

Жителі села Пеньків, які неодноразово обирали Миколу Тищишина депутатом сільської та районної рад, гарної думки про нього та його сім'ю. Кажуть: «Побільше б таких принципових людей, то й у державі був би лад».

Олександр НИКОНЧУК